

Kulturskolan magasin

NR 6, 2019

EN TIDNING FRÅN KULTURSKOLERÅDET

Min kulturskola
Västerås

»Här är
det väldigt
skönt«

Ordförande Jalle Lorensen

FÖRÄLSKAD
I KULTURSKOLAN

HEMLIGHETEN
BAKOM

Möt kulturskolan
i Mjölby

»Kulturskolorna ska finnas tillgängliga för alla.«

Jalle Lorensen,
Kulturskolerådets ordförande

Land ska med lag byggas

1 996 KOM BIBLIOTEKSLAGEN som säkerställde att alla kommuner har biblioteksverksamhet. Anledningen till lagen var den ekonomiska kris Sverige genomled i början av nittio-talet och då flera kommuner i besparingssyfte ville stänga ner biblioteksverksamheten. Detta väckte starka känslor, men genom ett klokt agerande från flera partier säkrades biblioteksverksamheterna genom en lag.

Tiden är inne för att göra likadant med kulturskolan – för att säkra det svenska kulturskolebygget! Likheter med bibliotekens situation är slående. Vi är i lågkonjunktursens begynnelse men redan flaggar 14 kommuner för att lägga ner sina kulturskolor samtidigt 40 procent av kulturskolorna hotas av besparingar. I förlängningen innebär detta att barn och unga behandlas olika av samhället. En del får tillgång till kulturskola – andra får vara utan.

För att säkra denna självklarhet behöver vi en »ramlag« som anger övergripande principer och riktlinjer, men låter organisation och drift skötas lokalt. En lag som säkrar att Kulturskolorna fortsatt kan verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att stärka barn och ungas kulturutövande, konstnärliga uttryck och färdigheter. Offentligt finansierade kulturskolor bör främja konstformernas utveckling och intresset för konstnärlig bildning, utbildning samt goda

uppväxtvillkor. Kulturskolorna ska finnas tillgängliga för alla. Likt biblioteken vill jag se lokala och regionala kulturskoleplaner som följs upp och visar på vilka ambitioner som finns.

Överhuvudtaget behövs en mer kraftfull nationell politik, och låt mig sluta med några punkter. Vi behöver;

- ett ökat generellt statligt stöd till kommunerna
- ett verksamhetsbidrag till kommuner, behovsprövat och öronmärkt till kulturskolan som kompletterar det befintliga projektbidraget
- tydligare prioriteringar på barn och unga i den nationella kulturpolitiken och stödet till regioner.

Men allra viktigast är en kulturskolelag, likt Bibliotekslagen, som säkrar att det finns kulturskoleverksamhet i alla kommuner!

I DETTA NUMMER

- 8 Teater i Västerås
- 12 Konsten att nå fler
- 16 Jalle Lorensen är ny ordförande
- 21 Don Cherry
- 23 Kulturskolan i Mjölby

Jalle Lorensen

KULTURSKOLERÅDET

Bagatell

musikprodukter

**Skolstarts-
erbjudande!**

Nyhet

Super LED lampa

6-8 timmars batteritid

alternativt nätanslutning. (15st ledlampor)

Passar även till våra

Klavernotställ.

"Stage" lättvikts Gradängar

Livstids Garanti på alla teleskopnotställ

Notställ + vagn

Från
7 500 kr

En vagn
kommer lastad...

med världens mest sålda notställ

- Liten vagn + 12 notställ
- Mellan vagn + 18 notställ
- Stor vagn + 18 notställ

Oslagbar kvalitet med livstids garanti.

Köp 6 betala för 5

TELESKOPET

Världsledande
med bl.a. 85 %
av den ameri-
kanska marknaden och
75 % av den franska.
Inga skruvar - bara att
dra upp och ner.
Snygg design som
passar i alla miljöer.
Finns i olika modeller

KLAVERNOTSTÄLL

"Nothajen" slukar alla dina notblad,
böcker och pärmar. Köp 4 betala för 3.

ORKESTER / KÖRSTOL

"Sitt rätt"

Akustik-skärmar

Alla priser exkl moms

Flyttas mycket enkelt.

Garanti 10 år på Flygel- och pianomedar

Passar till alla
pianon och flyglar.
Kullagrade dubbel-
hjul av hög kvalitet.

Medar flygel

Även för
Digitalpiano

Medar piano

PIANO PALLAR

BACH

AMADEUS

Något mindre och
smidigare än store-
bror, men absolut lika
stabil och solid.

Välkommen till

Barnens musikbutik.se

Kul och musikriktiga instrument!
Även musikböcker, presentartiklar,
tillbehör mm.

www.barnensmusikbutik.se

flipForms

Snabbt omställbar
undervisningsplattform
mellan scen och gradäng.
Rullas iväg.

Tel 0523-22517

Sparta System AB

Det finns mer på vår hemsida

www.spartasystem.se

Hyr ditt blås hos oss!

Sveriges bästa hyresvillkor! Vi har blåsinstrument från 110:- i månaden. Vid köp dras upp till 12 månaders inbetald hyra av från priset. Läs mer på WWW.MUSICA-BLASEXPERTEN.SE

MUSICA
blåsexperten

Telefon: 0491 120 40
musica.blasexperten@swipnet.se

REA

MUSIKINSTRUMENT
NOTTAVLOR – NOTER
till skolor och privatpersoner

REA

Skolornas Musikvaruhus Sareco AB

Etablerad 1958

www.sareco.se

info@sareco.se

Tel 026-61 74 60

NORDISKA MUSIKGYMNASIET

Nordiska Musikgymnasiet är en gymnasieskola inriktad på klassisk musik. Skolan erbjuder riksrekryterande estetisk spetsutbildning. Nordiska Musikgymnasiet har riksintag och välkomnar elever från hela Sverige, Norden samt övriga Europa. Intagning sker på samtliga akustiska instrument, sång, komposition och dirigerings.

Välkomna på Öppet Hus!

Onsdag 4/12 kl 19.00

Torsdag 19/12 kl 19.00

Måndag 13/1 kl 19.00

Måndag 3/2 kl 19.00

www.musikgymnasiet.se

IB WAHLSTRÖM

BILDMATERIAL

BESTÄLL SKOLKATALOG!

ibwahlstrom.se

Skrift för chefer

KULTURSKOLERÅDET vill på olika sätt stötta ledare i kulturskolan. Nu har vi tagit fram en ny skrift som erbjuder ett konkret stöd till chefer och ledare i kulturskolan. Skriften ger en orientering kring kulturskolans roll och uppdrag och ska bidra med inspiration och kunskap att driva och utveckla kulturskoleverksamheten. Varje kapitel belyser olika perspektiv på kulturskolan och dess verksamhet. Varje avsnitt innehåller också tips på vidare läsning och frågor att ställa sig själv och diskutera med kollegor. Skriften finns på Kulturskolerådets hemsida!

Spela på skoltid

KULTURRÅDET tar tillsammans med Skolverket fram ett informationsmaterial för att klargöra vilka möjligheter barn och unga har att delta i kulturskolans verksamhet under skoldagen. Materialet tar upp vilka regler som gäller och hur ansvaret fördelas mellan skola och kulturskola och vad som är bra att tänka på vid samverkan där barn och ungas rätt till kultur vägs in. Materialet finns på Kulturskolecentrums hemsida.

Elevföreläsningar efterlyses!

VÄLKOMMEN TILLBAKA till Kulturskoledagarna 2020! Evenemanget sker 25 till 27 mars på Quality Hotel Friends i Solna. Kulturskoledagarna är årets viktigast mötesplats för de som arbetar för att stärka ungas möjligheter till kulturutövande.

Kulturskolerådet efterlyser nu elevföreläsningar från hela landet som inslag under dagarna!

Information och anmälan finns på Kulturskolerådets hemsida.

KRÅKSELE KULTURSKOLA ⑥

FORTSÄTTNING FÖLJER...

MATS JONSSON

OBOEFROSSA

24 – 26 januari 2020

på Musikaliska/Nybrokajen 11

Nu är det äntligen dags att frossa i orkestrens elegantaste blåsinstrument, oboen! Kom och upplev frossan tillsammans med ett stort gäng oboister från hela Sverige, bland annat Kungliga Filharmonikernas solooboist Jesper Harryson som är frossans huvudsolist.

Info www.musikaliska.se

Målgrupp från 10 år, alla som spelar oboe: barn, unga amatörer, pedagoger, studenter och professionella

Pris 950 kr/850 kr* alternativt 550 kr/450 kr* (ungdom under 26 år) *RUM/SOF-medlem

Info & anmälan lena.jakobsson@musikaliska.se senast 1 december 2019

BLÅSAR
SYMFONIERNA

Länsmusiken
I STOCKHOLM

Stipendier ATT SÖKAS AV Gitarrister & Dragspelare

NYTT FÖR I ÅR
ÄR STIFTELSENS
STORA STIPENDIUM
OM 100.000 KR

Det finns även ett antal mindre stipendier att söka.

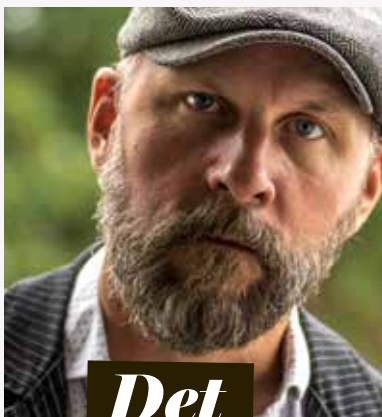
Stipendierna kan sökas av personer födda 1984 eller senare, verksamma inom populärmusikens område. Obs! Stipendierna är inte avsedda för grupper.

ANSÖKNINGSBLANKETT SAMT YTTERLIGARE INFORMATION

www.musikaliskaakademien.se/hagstrom | 08-407 18 02 | adm@musikaliskaakademien.se

ANSÖK
SENAST

18 dec
2019

DET ÄR SÅ JAG SÄGER DET

*Kalle Lind
Diversearbetare i
kulturbranschen med
särskild inriktning
på obskyrt vetande.*

Det dumma valet

JAG TROR ATT det är dags att våga prata om politik. Det finns de som tycker att politik är obehagligt. Vulgärt. Något för såna där dumma politiker att hålla på med. Låt oss hellre prata om kultur, kanske de säger. Kultur är ju inte politiskt. Eller jo, kultur är politisk om den handlar om mens eller hbtq-frågor eller arbetsmiljö eller flyktingsituationen. Låt oss alltså tala om den opolitiska kulturen, kanske de säger. Dikter om träd. Målningar av hus. Pjäser om ångest.

Problemet är att träd ju också är politiska. I Amazonas skövlas i detta nu hektar efter hektar med träd efter politiska beslut. Hus är också politiska. Någon bestämmer att hus ska byggas och väljer om det ska vara vackra och välutrustade hus som man kan sälja till höginkomsttagare eller billiga fuskbyggen som man kan hyra ut till fattiglappar. Och tammeffasen om inte ångest också är politisk. Den ångestridne behöver något ångestdämpande som inte alltid finns tillgängligt i den glesbygd där den ångestridne gjort det dumma valet att bo.

I mina sociala medier hyllar många SVT:s serie *Det svenska popundret*. Tänk att Sverige, en liten blindtarm till nation halvvägs ute i Ishavet, har kunnat hävda sig så på den internationella popkartan. En del gör analysen: det beror på de kommunala musikskolorna. En del gör analysen: det beror på att somliga individer – Abba och Stikkan Anderson – gått före och visat vä-

»Och tammeffasen om inte ångest också är politisk. Den ångestridne behöver något ångestdämpande som inte alltid finns tillgängligt i den glesbygd där den ångestridne gjort det dumma valet att bo.«

gen. Bägge analyserna äger sin riktighet. Bägge analyserna är politiska.

Att folk alls kan diskutera den här serien beror på att SVT producerat den och gett sina medarbetare tid till fördjupning. SVT är ett politiskt projekt. Idén om en etermedia som inte styrs av sponsorerers krav och som gör även de osexiga, smalspåriga, våghalsiga, långtidsmarinerade programmen är politisk.

I många år var detta ingenting svenskar i allmänhet reflekterade över. Man gick till sin kulturskola och blåste i sin blockflöjt, man satt i sin tevesoffa och såg sitt Varuhuset eller sina Goda grannar utan att reflektera över de politiska beslut som lett till att det var så ens värld såg ut.

Notera: politik har gjort att kommunala kulturskolor och public service finns. Innehållet i skolorna och kanalerna är inte politiskt styrt. Samhället har till-

handahållit en arena, en jordmån, där elever och mediearbetare har odlat sina egna åsikter och uttrycksmedel.

Medan många av oss har gått och tänkt på något annat så har krafter vuxit fram som identifierat kulturskolorna och etermedierna som politiska spelplatser. Somliga vill lägga ner dem helt, andra vill styra deras innehåll i sin egen bestämda riktning. Jag tror att den som vill se serier som *Det svenska popundret* i framtiden måste reflektera över detta. Och våga prata om politik.

På teaterlinjen i Västerås kulturskola är ambitionen hög. Hanna, Maria och Stina lär sig teori och analys, gör rörelseövningar och är med om samarbeten med etablerade teatrar – det är en avancerad kurs, och det låter kanske glamoröst. Men det viktigaste med teatern är vad det ger dem i deras liv.

text & foto David Berjlund

HUR RÖR MAN SIG som eldgnistor, vatten som flödar eller darrande löv? Hur följer man en kroppsdelen? I kulturskolans teatersal, i Växhuset i Västerås, är tonåringarna från teaterlinjen på plats. De har haft en timmes teoripass, nu gör de rörelser av instruktionerna, utan att tveka en sekund: gnistrar, lövdarrar, flödar som vatten, följer hakan, bröstkorgen, handen. Det är improviserade rörelser, men deras koncentration gör att det känns som dans.

– Det är ganska lugnande, för det blir sånt fokus på en grej, kommenterar Stina Harder efteråt.

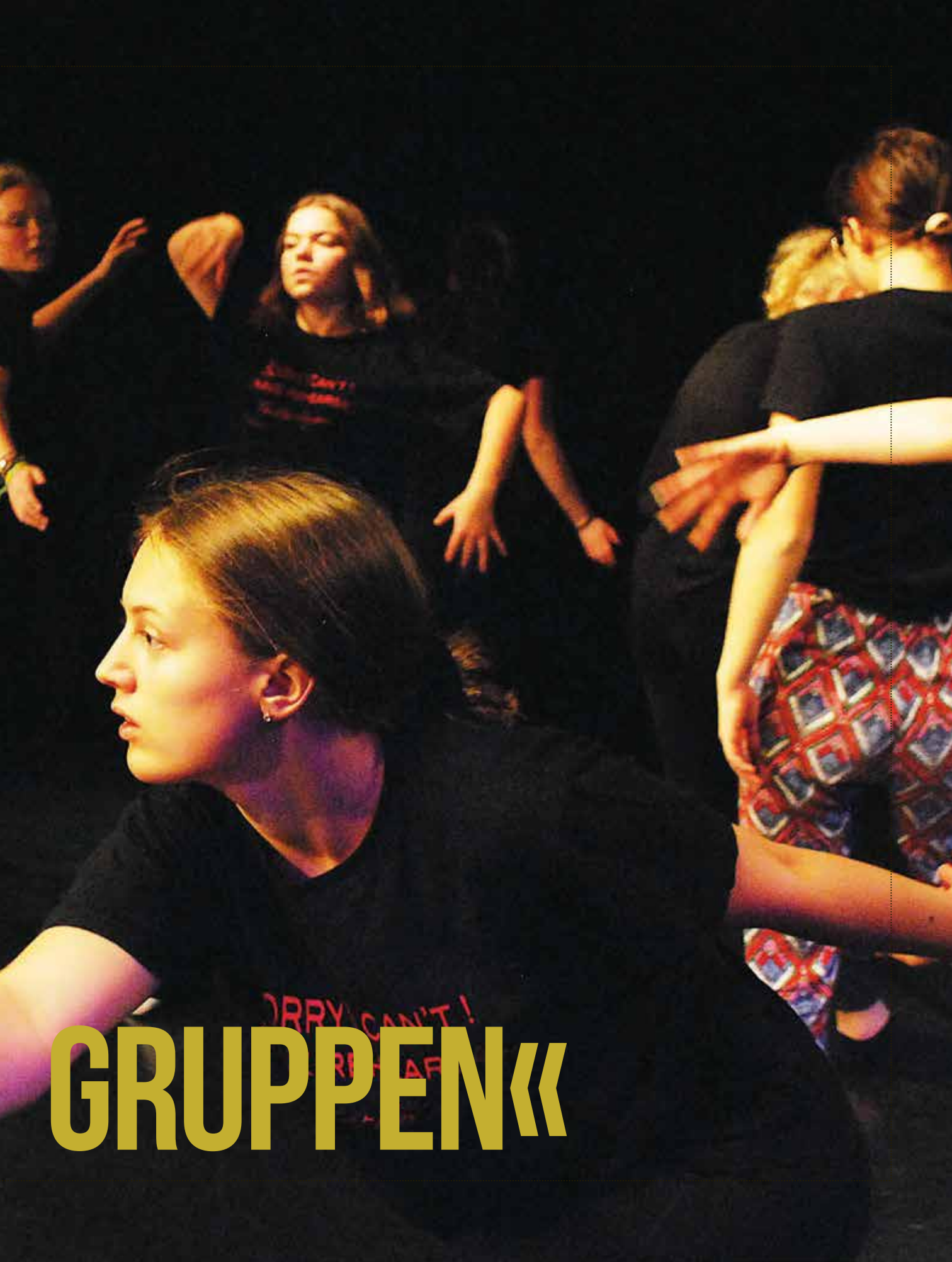
– Man tänker inte, säger Maria Hultin.

Med lärarnas goda minne har de två och Hanna Kozaric tagit en paus från nästa övning, där de ska jobba med karaktärer – skrattande berättar de om hur de följt efter folk på stan, och valt någon vars rörelsemönster de sedan använt, för att göra en karaktär.

– Jag hittade en stressad byggarbetare. Jag var tvungen att springa efter, så här lite diskret, bakom, säger Hanna.

– Jag hade en orolig, gravid kvinna, hon tittade ner i marken, och upp, och ner, och →

»MAN KAN VILA I

GRUPPEN»

vaggade som en pingvin, säger Maria.

– Och jag ... det var en kille som var på väg till gymmet, det var tydligt redan innan han kom dit, han hade träningskläder och liksom tog ut armarna från kroppen för att hans muskler skulle se lite större ut, säger Stina.

RÖRELSE OCH KROPPSKONTROLL är viktigt i teater, den här hösten har de ägnat sig extra mycket åt det på teaterlinjen, och det är för att de ska göra farsen Kungen är död.

– Den ska vara rolig, och det är ju det svåraste, när man försöker blir man ju ofta tråkig, säger Stina.

Eller börjar skratta själv, fyller i Maria i, och Stina fortsätter:

– Ja, så då ska vi jobba mycket med kroppen, med överdrivna rörelser. Tidigare har vi mest jobbat med tonårspjäser, så här »åh, vi är djupa och det är problem i samhället«, då är det ju texten som är viktig, nu ska det vara fysiskt.

Stina är 17 och gör sitt tredje år på Teaterlin-

Längst fram: Hanna Kozaric, Maria Hultin och Stina Harder, med resten av Västerås kulturskolas teaterlinje omkring sig (utom en, som var frånvarande).

jen. Maria är ett år yngre och kom med förra året, Hanna är 15 och började i höst. Alla bor de i Västerås, har spelat en del musik, och gillar att rita. Men det är teatern som de ger riktigt mycket plats och tid. Inte på skoltid – ingen har någon dramainriktning där – men i kulturskolan.

VÄGEN DIT BÖRjade för allihop med att de på något sätt fick idén från storasyster eller mamma. Efter flera års kulturskoleteater fortsatte de med den förberedande teaterlinjen, när de gick i åttan. Efter antagningsprov och intervju kom de sedan in på teaterlinjen, kulturskolans avancerade teaterprogram.

Två eller tre gånger i veckan har de lektioner. Arbetet med pjäsen är förstås viktigt, men de har också individuella sånglektioner, rörelseövningar, teori, och så går de och ser föreställningar tillsammans. Av deras tre lärare är det Tina Maria Ranaxe som sköter det mesta, och hon har också varit deras teaterlärare tidigare. På frågan om skådespelarförebilder kommer ett

***Man blir dömd
i skolan, men här är
det väldigt skönt,
att kunna vara sig själv
här och inte behöva
tänka på något annat.***

rappt svar från Maria:

– Tina! Henne har jag ju känt sedan jag var åtta.

Tina är central tillsammans med gruppen. Stina beskriver:

– Tina är vår regissör. Och hon brukar fråga oss vad vi tror blir bra om regin också, så vi är med och tolkar pjäsen, och pratar om vad vi vill ha för tema på scenografi och kläder.

TEATERLINJENS HÖGA AMBITION syns i ämnesbredd och alla timmar de möts. Den syns också i samarbetena med tre professionella teatrar i Västerås. Förra året behövde Västmanlands teater några som kunde spela Romeo och Julia som unga, och sedan var teaterlinjeeleverna med som statister och dansare. Att ha en regissör som inte är ens lärare sedan länge ger förstås nya kunskaper, och det är spännande att jobba bredvid professionella skådisar. Det lilla steget in i professionell teater är logiskt för en kurs som teaterlinjen: det är tydligt uttryckt inte bara att den

förutsätter rejäl ambition, utan att den är något för den som funderar på vidare teater- eller dramautbildningar.

Men det betyder inte att alla tänker sig en teaterkarriär.

– Jag gillar teater, jag vill ha kvar det och skulle vilja bli skådespelare, men ... jag vet inte vad jag kommer att känna i framtiden, och först

måste jag tänka på gymnasiet, säger Hanna.

Maria är säkrare.

– Jag tänker inte bli skådespelare. Jag vill hålla teatern och yrket separat. Det är jättesvårt att få ett fast jobb, säger hon. Stina har lyssnat, hon är mer obeslutsam:

– Jag tycker att det är jättesvårt. Det är det här med branschen, och jag spelar teater för att det är kul. Men jag vet ju att varje gång jag kommer hem från teatern är jag jätteglad, då vet jag inte

hur jag skulle klara mig utan den.

Vad, mer exakt, är det som man inte vet hur man skulle klara sig utan?

Hanna letar lite bland orden när hon ska förklara.

– Alltså ... jag tycker att teater är en väg att få en att förändras, på något sätt. Jag minns att innan jag började var jag ganska blyg, sedan kändes det att jag blev mer avslappnad. Jag accepterade saker lättare.

STINA INSTÄMMER: man lär sig om sig själv

– När jag var yngre var det så här »äh, jag får vara någon annan«, klä ut mig, den grejen. Men nu på teaterlinjen blir vi väldigt, väldigt tigha, man har sina närmaste vänner här, vi övar så mycket så man blir trygg, och även om jag gör en monolog är jag en del av den här gruppen.

Teaterlinjens höga ambition är inte nödvändigtvis stressande. På scen, säger de, hinner man inte bli nervös för vad andra ska tycka, man har fullt upp med att hålla fokus och karaktär, just för att man vet att det är viktigt. Och en nyckel är nog att ansträngningen är gemensam. Man kan vila i gruppen.

– För mig har det alltid varit som att ... man blir inte dömd här, säger Maria.

– Man blir dömd i skolan, men det här har alltid varit väldigt skönt, att kunna vara sig själv här och inte behöva tänka på något annat. ■

KONSTEN ATT N

FOTO: VICTORIA ERIKSSON

Å FLER

Hur kan kulturskolan nå ut till nya målgrupper?

Det var ämnet för en heldag som Kultur i Väst anordnade tidigare under hösten.

Deltagarna fick en hel del matnyttiga tips med sig – men bidrog också med egna positiva och lyckade exempel.

text Maria Wängersjö

DE ELVA PROCENT av Sveriges barn och unga som man hittar i kulturskolan speglar inte Sverige som det ser ut idag. Framför allt är det tonåringar samt barn och unga med utländsk bakgrund, funktionsnedsättningar eller från socioekonomiskt utsatta områden som är underrepresenterade.

För att stötta kulturskolorna i de 49 kommunerna i Västra Götalandsregionen att nå ut till fler bjöd Kultur i Väst i september in till en heldag full av konkreta tips, främst kring kommunikation och målgruppsanalys.

För det är oftast inte grunden – en bra kulturskola – som är problemet, utan att man inte når alla grupper med sin verksamhet.

– Just kommunikationen är en av de viktigaste bitarna. Både inåt, gentemot personalen, så att de känner sig delaktiga – och utåt, gentemot föräldrar, elever och övriga i kommunen, säger Andrine Bendixen Mangs, kulturskolechef i Mölndal och en av deltagarna på utbildningsdagen.

De experter på kommunikation som föreläste på heldagen

lyfte fram många av de grupper som idag inte nås fullt ut. Ulla Bohman, tillgänglighetskonsult, berättade att hela 25 procent av svenskar i åldern 16–65 har svårt att använda internet för enkel informations-sökning, till exempel för att hitta adressen till biblioteket. Per Karlströmer, som driver en kommunikationsbyrå med fokus på mångfald, nyanserade bilden av de »nyanlända«. Många tänker på flyktingar – men över 30 procent av de som invandrade förra året gjorde det av arbetsmarknadsskäl, medan tio procent kom hit för att studera.

HANS BUDSKAP VAR nog ett av de som upprepades oftast och av flest under dagen: För att kunna kommunicera på ett inkluderande och effektivt sätt måste man först lära sig så mycket som möjligt om den målgrupp man riktar sig till.

Därmed bekräftades en av Andrine Bendixen Mangs viktigaste lärdomar från den egna verksamheten:

– Vi var med i Kulturskolorådets projekt »Om vi fick bestämma« för några år →

Andrine Bendixen Mangs, kulturskolechef i Mölndal och en av deltagarna på utbildningsdagen.

FOTO: LISA PEGORARO

sedan, och det har satt stora spår. Där försökte vi ta på oss både elevernas och föräldrarnas glasögon.

Projektet mynnade bland annat ut i att Mölndals kulturskola införde elevforum, som pågick i olika former under flera års tid.

– Det var så det kom fram att några av eleverna ville att vi skulle ha film i Kulturskolan. Vi sökte pengar från Svenska Filminstitutet – och fick stöd under tre år, vilket gjorde att vi idag har film i vårt utbud.

EN ANNAN ÅTGÄRD som gav resultat var satsningen på att nå ut till alla elever i årskurs 2. Alla barn fick komma på besök i kulturskolan på dagtid, och fick samtidigt ett vipkort som gällde som »fri entré« till öppethus-kvällarna för deras föräldrar. Det blev ett lyckat drag som gjorde att många fler dök upp på kvällarna.

– Vi hoppades nå inte bara de med engagerade föräldrar, utan alla. Antalet sökande

ökade från 1000–1200 per år till 1700–1900 per år, berättar Andrine Bendixen Mangs.

Med på utbildningsdagen var även Kulturskolecentrum, som tipsade om att gå in på centrets hemsida för att ta del av lyckade arbetssätt från olika kulturskolor i landet.

MOT SLUTET AV den fullspäckade dagen var det dags för en workshop. I smågrupper fick dagens deltagare prova på att göra en kunskapsinventering utifrån en vald målgrupp, för att på så vis komma fram till hur man bäst anpassar verksamheten och når ut till målgruppen. Ett engagerat mummel fyllde Folkets Hus stora konferenssal, trots att det var sista passet på dagen.

– Jag tycker att dagen var intressant. Man hittar alltid guldgruv. Man kan aldrig slå sig för bröstet och säga »det här kan vi«. Det finns alltid mer att utveckla och ta tag i, säger Andrine Bendixen Mangs. ■

Hitta kunskapsluckorna

En modell för kunskapsinventering från Göteborgs stad, presenterad av Sofia Odhagen, processledare för kulturskolorna i Göteborgs Stad, och Pernilla Ek, verksamhetsutvecklare på Konsument- och medborgarservice i Göteborg.

1: Välj en målgrupp

Välj en målgrupp som ni har svårt att behålla och/eller nå ut till.

2. Hitta kunskapsluckorna

Svara på tre frågor om den valda målgruppen. För att få med olika kunskap är det bra om ledning, arbetslag och även nya samverkanspartners svarar på frågorna tillsammans.

Vad vet vi om målgruppen? (Ska kunna styrkas av till exempel statistik eller forskning.)

Vad antar vi om målgruppen? (Ofta vad vår erfarenhet säger. Se upp för fördomar!)

Vad vet vi inte om målgruppen? (Kunskap vi saknar för att nå målet.)

3. Formulera frågor

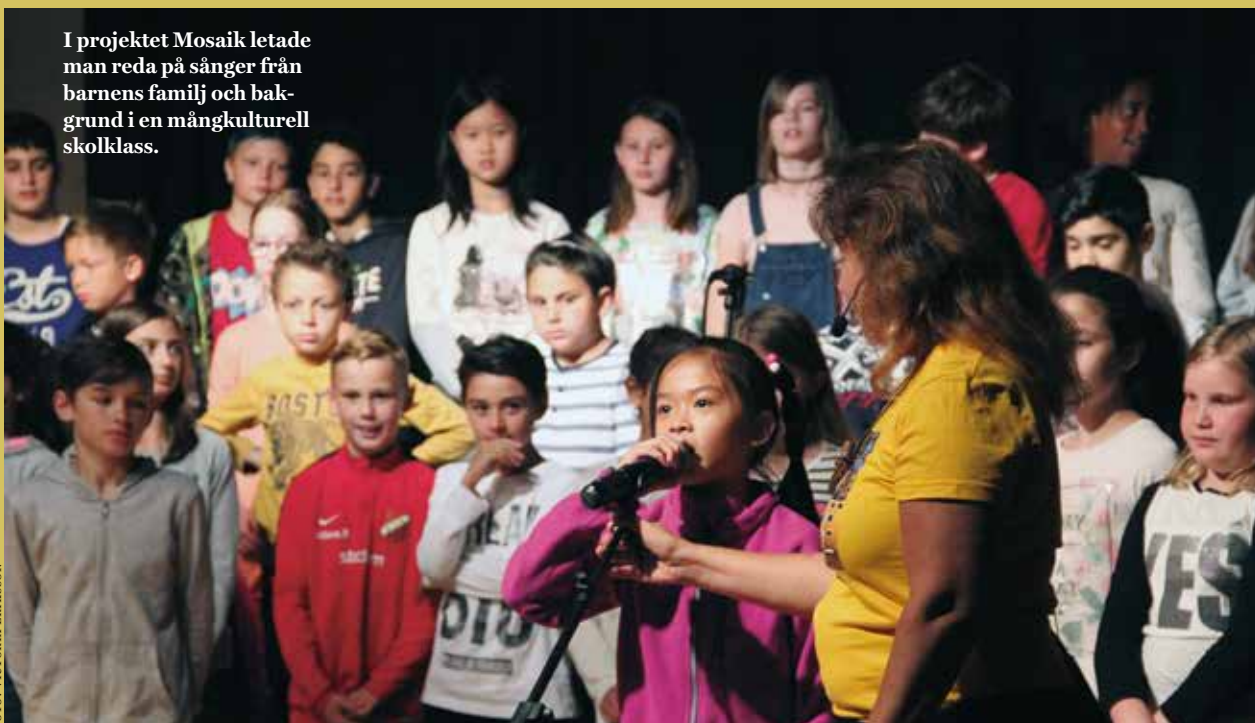
Utifrån det ni antar och det ni inte vet (i steg 2) formulerar ni frågor ni behöver få svar på för att fylla kunskapsluckorna. Fundera över var, hur och till vem frågorna kan ställas.

4. Sök upp målgruppen

Ställ nyfikna frågor – och lyssna på svaren. Detta är det viktigaste arbetet!

I projektet Mosaik letade man reda på sånger från barnens familj och bakgrund i en mångkulturell skolklass.

FOTO: VICTORIA ERIKSSON

PROFFSENS BÄSTA TIPS – SÅ NÅR DU UT

Kommunicera så att folk begriper

Ulla Bohman, konsult inom tillgänglighet och kommunikation:

Utmaning:

Alltför ofta vänder sig vår »vanliga« kommunikation på papper och på nätet bara till de som är läsvana, inte har funktionsvariationer och har svenska som modersmål.

Lösning:

- Använd enklare, tydligare språk. Undvik uttryck som bara de med svenska som modersmål förstår. Överinformera inte.
- Tillgänglighetsanpassa webbplatsen. Det bör finnas en början och ett slut, snarare än ett »gyttje«. Jobba med tydligheten så att man alltid vet var på sajten man befinner sig. Undvik förvirrande popup-rutor och mycket skrollande.

Nå fram till hela Sverige, inte bara 81 procent

Per Karlströmer – driver kommunikationsbyrå med fokus på Sveriges kulturella och språkliga mångfald:

Utmaning:

19 procent i Sverige är utrikes födda. Det enda de har gemensamt är att de har flyttat hit – och att många konsumerar svenska medier på ett annat sätt, och inte har »svenska« referenser med sig från barnsben. Hur når man 100 procent av Sverige, och inte bara 81 procent?

Lösning:

- Geografi: det gäller att finnas/synas i de områden där utrikes födda bor
- Kultur: Spegla en kulturell förståelse för målgruppen när du kommunicerar. Bilder och text ska vara inkluderande.
- Språk: Översatt sparsamt och bara när det är relevant. I de flesta fall är ett basinnehåll på enkel svenska det bästa. Tänk på att film, bild och ljud kan vara mer lättillgängligt i många grupper med annat modersmål.

Vilka fönster mot internet har din målgrupp?

Brit Stakson, mediestrateg med inriktning på digitalisering:

Utmaning:

Det görs 40 miljoner svenska google-sökningar varje dag. Den näst största sökmotorn, efter google, är Youtube. Poddar är det nya bloggandet. Ungdomar kommunicerar på nya, och ständigt föränderliga, sätt. Hur kan kulturskolan nå ut?

Lösning:

- Ta reda på vilka fönster mot Internet dina målgrupper har – genom att befinna dig i grupper på internet där målgruppen befinner sig. Läs, lyssna och lär – lyssna till exempel på poddar som intresserar målgruppen.
- Lär dig vad de olika plattformarna kan användas till och välj medvetet vilken/vilka du ska använda. Gör unikt innehåll till varje plattform.

ORDFÖRÄNDE LORENSSON

För sex månader sedan tog Jalle Lorensen över som Kulturskolerådets ordförande.

Legendarisk medlem av Wilmer X, passionerad fågelskådare och en man som drivs av en dröm.

– Jag vill se en lag som kräver att varje kommun ska ha en kulturskola, säger han.

text Johan Håkansson foto Aline Lessner

NÄR VALBEREDNINGEN HÖRDE av sig strax innan jul och undrade om han ville ta över ordförandestolen blev han faktiskt förvånad.

Jalle Lorensen, 62, har nämligen aldrig känt sig som en del av »kulturskolefamiljen«, han kommer från ett annat håll – och har dessutom alltid varit kritisk under den tid han suttit i styrelsen.

– Alla känner varandra i den här världen och det går genom flera släktled vilka som gått musikhögskolan. Men jag har alltid tyckt om de här människorna. Vi har aldrig varit ovänner även om mina åsikter inte varit så vanliga.

När frågan väl kom bad han om att få fundera. Men det var mest ett praktiskt inre resonemang, om han verkligen hade tiden. För viljan fanns där.

Till sist tackade han ja till uppdraget och han vet exakt vad han vill åstadkomma.

– Vi måste nå andra samhällsklasser än medelklassen och då måste vi gå utanför de upp-trampade stigarna. Jag kommer ju från en stor stad som Malmö. Här når vi inte alla områden som Rosengård, som är socioekonomiskt utsatta. Inte över huvud taget.

Det är något som Jalle Lorensen vill ändra på. Av flera skäl.

– Om det går upp för politikerna att kulturskolan inte alls är ett integrationsverktyg kan det i förlängningen bli så att kulturskolan ifrågasätts. Kan vi däremot visa att vi når ut kan vi bli ett av de starkaste verktygen.

Det går inte att ta miste på Jalles engagemang i den här frågan.

– Vi ska bli tillgängliga i hela kommuner. Musik, konst och kultur har använts i alla tider just för att binda samman människor, ända sedan vi sjöng tillsammans vid lägereldar. Det var så allt uppstod. Behovet i dag är det samma, det är bara att lägereldarna ser annorlunda ut än för 20 000 år sedan.

JALLE AVBRYTER SITT RESENERING med att ställa en fråga.

– Vet du varför jag är så förälskad i hela kulturskolan, att vi har den i Sverige? Jo, för att det finns enormt mycket exakt kunskap. Det är så många människor som verkligen, verkligen, verkligen kan något. Det är ovanligt i dag. Det är mer vanligt att man tvingas lyssna på någon →

»Vi måste nå andra samhälls-
klasser än medelklassen och
då måste vi gå utanför de
upptrampade stigarna.«

»Vi ska prata mer kvalitet. Hur får vi fram de bästa skådisarna, dansarna, musikerna och bildkonstnärerna i världen? Det borde vara förbjudet att nämna kvantitet utan att också nämna kvalitet.«

som pratar och sedan undrar man efteråt vad man egentligen var med om. Kulturskolelärarna kan säga med gott samvete: jag är expert. Och det är en skön värld att vara i. Det är inte löst i kanterna.

Att intervju Jalle Lorensen är inte svårt. En man som brinner så starkt för sina projekt i livet och som dessutom har en verbal förmåga är ett tacksamt objekt.

MÅNGA HAR KOLL PÅ att han i över 40 år varit medlem i rockgruppen Wilmer X, där han fått låtarna och konserterna att svänga med sitt munspel. Vi återkommer kring det.

Vad färre vet är att han faktiskt är en väldigt passionerad fågel-skådare.

– Ja, det där väcktes under 80-talet då vi i Wilmer levde det riktiga rockmusikerlivet. Det var turné, skinnpaj, tuffa boots, kajal i ögonen... Jag gick från blyg student till att vara rockstjärna. Men till sist tröttnade jag på det. Att spela var kul, men när jag kom hem ville jag inte gå på krogen igen.

Vid den tiden hade han även träffat sin fru och lugnat ner sig, och fruns bästa vän var fågel-skådare.

– Jag hängde med honom några gånger och blev fullständigt fast. Jag har 400 kryss, alltså arter som man har noterat i Sverige. Eller, nu är jag tillbaka på 399. Jag blev av med ett kryss på grund av DNA och en art som försvann. Men jag har ett diplom som säger 400 och eftersom det bara finns 250 arter i Sverige så har jag sett många sällsynta som bara dyker upp då och då.

Den art som han inte får räkna längre var för-

resten en vitgumpad buskskvätta.

– Vi skådare är speciella. Vi får ett larm i mobilen när en sällsynt art dyker upp och då får vi något vilt i blicken och måste genast avbryta middagen med gästerna.

En observation måste sedan godkännas av en raritetskommitté för att få räknas.

Jalle pratar vidare om en strömand på Island, en stundande fågel-skådarresa till Boston och en albatross på Bjärehalvön.

Vilken är den finaste observationen du har gjort?

– Det är nog en sibirisk tundrapi-pa. Den har jag fått godkänd.

Vi måste ju givetvis avhandla Wilmer X?

– Det bandet älskar jag över allt annat. Det har varit mitt liv i stora delar. Vi började 1978, vi har varit nerlagda men gjorde comeback och fick spela på Sweden Rock inför 35 000 åskådare. Det är nog bland det häftigaste jag någonsin varit med om.

JALLE BERÄTTAR ATT HAN själv tvivlade på sig själv som rockmusiker i

60-årsåldern.

– Jag undrade om jag skulle fixa detta. Men jag har sett inspelningar från giget och scenen är en sådan naturlig plats för mig. Att gå från samverkansmöten till Sweden Rocks stora scen var helt logiskt. Och vi var inte bortglömda. Vi var större än någonsin och faktiskt mycket bättre än tidigare.

Vad har varit det roligaste med Wilmer X?

– Att spela live. För min del har alltid spelningarna varit viktiga. Jag har alltid älskat att åka turnébuss till Nyköping och andra ställen.

En ganska häftig grej med Jalles karriär som

Sedan 1978 har Jalle lirat munspel med Wilmer X.

munspelare är att han faktiskt legat tvåa på Billboardlistan. Det är nämligen han som spelar munspel på Roxettes monsterhit Dangerous.

– Ett tag spelades den 5 000 gånger om dagen på amerikansk radio. Alla har ju tvivel inom sig, är jag bra? Som munspelare har jag tvivlen definitivt. Då är det ett kul minne att ha.

HAN BERÄTTAR ATT PÅLÄGGET gjordes tidigt en morgon i en studio i Stockholm efter ett sent releaseparty – och att Per Gessle var med hela tiden.

– Han hade idéer in i minsta detalj. Per är en så besjälad människa och det finns ingen jag undrar den framgången mer än honom.

Okej, om du nu måste rangordna: din tid i Wilmer X, fågelskådan, ordförandeskapet och andraplatsen på Billboard?

– Haha. Då svarar jag helt ärligt att Wilmer på Sweden Rock och ordförandeskapet kommer på delad förstaplats. Wilmer är så mycket djupare för mig än ett pålägg för Roxette.

Han är vald som ordförande för ett år – men ser gärna en fortsättning till åtminstone 2022. Då har han fyllt 65 år. Under de åren är det mycket han vill ta tag i.

Jalle Lorens-son är till vardags chef för kulturskolan i Malmö.

– Vi ska prata mer kvalitet. Hur får vi fram de bästa skådisarna, dansarna, musikerna och bildkonstnärerna i världen? Det borde vara förbjudet att nämna kvantitet utan att också nämna kvalitet. Och vice versa. Vissa vill bara prata om det ena, men det är med båda orden i en mening som det börjar bli spännande.

Vad ser du mer för utmaningar?

– Att behålla tonåringarna. Kulturskolan har samma problem som idrottsrörelsen. Vad är det som gör att en 15-åring fortsätter?

Vad är ditt svar?

– Ofta är det det där lägret, eller den där orkestern. Det har blivit sämre. Vi har inte lika många läger och samlingar längre. Vi måste skapa sammanhangen som blir magiska.

Sveriges kommuner har i dag ont om pengar. Kulturskolan är älskad, men lever under ständigt besparingsshot och det är därför Jalle Lorens-son vill se en helt ny lag.

– Det är den heta politiska frågan. Jag vill ha en lag som bekräftar att varje kommun ska ha en kulturskola. Det är dags att vi får den statusen nu. Det är det jag vill. Ge oss en lag. Vi har förtjänat den positionen. ■

**VAR MED OCH
RÄDDA LIV**

Ge en gåva på **redcross.se**

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

När du ger en gåva kommer dina uppgifter
att behandlas av Svenska Röda Korset.
Läs mer på www.redcross.se/personligintegritet

Svenska Röda Korset

REA **MUSIKINSTRUMENT
NOTTAVLOR – NOTER** **REA**

till skolor och privatpersoner

Skolornas Musikvaruhus Sareco AB

Sareco®

Etablerad 1958

www.sareco.se info@sareco.se Tel 026-61 74 60

**KULTURSKOLE-
DAGARNA 2020**

25 TILL 27 MARS

**– RESERVERA I DIN
KALENDER!**

KULTURSKOLEKLIVET

Sök vårens kurser som ges i samarbete mellan Stockholms konstnärliga högskola (SKH) och Stockholms universitet (SU)

- Dans för barn och unga - didaktik 2, 7,5 hp (SKH)
- Dramaturgi - från text till utforskande processer med barn och unga, 7,5 hp (SU)
- Film och skapande i kulturskolan, 7,5 hp (SU)
- Kulturskoledidaktik: grupp och individ, 15 hp (SU)
- Specialpedagogik med inriktning mot kulturskolan, 7,5 hp (SKH), sommarkurs

Läs mer på:
SKH: uniarts.se/studera-vid-skh/kulturskoleklivet
SU: su.se/hsd/kulturskoleklivet

STOCKHOLM UNIVERSITY OF THE ARTS | STOCKHOLMS KONSTNÄRLIGA HÖGSKOLA

STOCKHOLMS UNIVERSITET

BARN & KONST

Den världskände musikern Don Cherry spelade på de stora scenerna i världen – samtidigt som han spelade för och med barn. För honom fanns det ingen motsättning i det, det var två sidor av samma mynt. Hos barnen hittade han den nyfikenhet, spontanitet och öppenhet som fanns i hans musik, men som han ofta saknade hos vuxna.

text Magnus Nygren

»KÄNNER DU ELEFANTASIMON? Han är en elefant och han kan flyga och upptäcka en massa fantastiska saker.« Fantasifullt skapade Don och Moki Cherry en serie barnprogram – Elefantasia – för Sveriges radio i början av 70-talet. Moki läste en berättelse medan Don sjöng och formade ljud med sin röst och instrument tillsammans med barnen som medverkade. Det är enkelt och osar ordentligt av 70-tal men är fortfarande väldigt charmigt och inspirerande.

Don Cherry var den amerikanske jazzstjärnan som tidigt hamnade i Sverige. När han inte spelade i städer som Paris, New York och Köpenhamn bodde han med sin fru Moki i Stockholm under det sena 60-talet och 1970 flyttade →

Don och Moki Cherry under en tv-inspelning på Moderna museet i Stockholm i januari 1977.

familjen till en gammal skola i Tågarp i Skåne med barnen Neneh och Eagle-Eye. Tågarp blev ett centrum för den värld de skapade tillsammans där deras liv, Dons musik och Mokis konst bildade en form av allkonstverk, »Scenen är ett hem, hemmet är en scen«, som de uttryckte det.

Cherry spelade med alla de stora som Ornette Coleman, Sonny Rollins och John Coltrane.

Han var seriös, när han övade brukade han spela Charlie Parker både framlänges och baklänges och i skiftande tonarter. Men han hade också en väldigt lekfullt naiv sida. Som när han efter en intensiv spräcklig frijazzkonsert kunde sluta med något trallvänligt, »Vi måste lämna publiken med en sång«, som han sade till sina medmusiker.

DENNA BLANDNING AV ALLVAR och lekfullhet kom väl till pass när han spelade för barn. Och det var viktigt för honom att spela för just barn. I en intervju i slutet av 1960-talet sade han till och med att det var det han verkligen ville göra. Barnen var fortfarande fria att använda sin fantasi menade han, de ville lyssna och de ville delta. De var naturliga och hade ännu inte hunnit fastna i sina personligheter så som de flesta vuxna hade gjort. Och med sin charm, humor och öppenhet avdramatiserade han det svåra. Som när han skulle lära några barn en ramsa i niotakt – de närvarande vuxna trodde aldrig att det skulle gå, men vips så satt den där, den så svåra ramsan.

Cherry kom till Sverige i en tid när samhället satsade pengar på en utbyggd barnverksamhet. Under några år åkte han exempelvis i Rikskonserter regi runt på svenska skolor i Sverige och spelade.

– Han hade ju en ådra av lekfullhet. Han gil-

lade ju det där, säger musikern Christer Bothén som var med på flera av dessa turnéer. Han var ju en typisk person som i musiken, improvisationen, såg någonting som också kunde innehålla just lekfullhet, som var inspirerande. Det var Rikskonserterns idé att ta kontakt med Don, i och med att han bodde här. Barn skulle få den bästa kvaliteten, inte bara något slags teater med skojiga mössor och annat. Det var ju helt makalöst.

Cherrys förmåga att få med sig barnen är omtalad. Samtidigt var hela hans uppenbarelse något speciellt. Hans färgrika kläder som Moki gjort, näbbstövlar och hans lilla ficktrumpet eller andra annorlunda instrument från hela världen fängade barnens uppmärksamhet. Moki var med på turnéerna och hennes stora tyger med ramsor och figurer hade stor betydelse.

– En stor del av varför det funkade var ju att det med Mokis grejer gick att föra ett slags interaktivt arbete. Man pekade på olika saker som barnen kunde sjunga eller göra olika ljud. Och man kunde till exempel peka på en spiral, eller något annat. Du hade inte bara instrument, du hade Don som var klädd på samma sätt som alla de här stora textilapplikationerna som Moki hade gjort. Allting blev ju som nåt slags stort konstverk som alla kunde ta del av och gå in i, berättar Christer Bothén.

SKOLKONSERTERNA VAR BARA en del av Don Cherrys barnverksamhet, radioprogrammen var en annan. Under somrarna höll han dessutom workshops på sommarläger för ungdomar och hemma i Tågarp spelade de in tv-serien Piff Paff Puff, en experimentverkstad för att inspirera och frigöra barnens kreativitet. I mycket var pedagogiken han hade när han arbetade med barn en spegelbild av den han hade med vuxna. Han ingick i en tradition där lyssnandet hade en central roll, han spelade ett tema och sedan gällde det för medmusikanten – barn eller vuxen – att ta efter, och sedan traggade de temat till de kunde känna det innan och utan.

Att på detta sätt ta barnen på allvar var kanske – tillsammans med musikaliteten, lekfullheten och humorn – hemligheten bakom hans framgångar. Elefantasi, som barnradioprogrammet hette, var i sin engelska version Elephantasy exempelvis även titeln på en av låtarna han spelade in för Blue Note, världens främsta skivbolag för jazz. Ordet var en egenhändig konstruktion som betecknade en blandning av å ena sidan något stort och å andra något fantasifullt. Precis som musiken kan vara. Precis som livet. ■

Fotnot: Magnus Nygren är journalist och arbetar även med en biografi över Don Cherry.

Mjölby Ungdomsmusikkår övar, under ledning av Andreas Niskala.

TRADITIONEN LEVER I MJÖLBY

LANDET RUNT

Är blåsorkestrarnas och musik-
kårens glanstid över? Inte
i Mjölby. Kulturskolan där har många ämnen, men
orkestermusiken står i centrum, och ungdomsmusik-
kåren är den tydligaste och starkaste motorn: den drar
elever, den ger sammanhang, och den växer.

text & foto David Berjlund

HELGEN BÖRJADE JUST, höstlo-
vet också, det är fredag och
klockan är sex – och ändå är
det fullt på Mjölby kulturscen,
där ungdomsmusikkåren övar.
Andreas Niskala, som leder
orkestern, säger att det är veck-
ans final - också för kultursko-
lans blåslärare, som just hållit i
stämrepn.

– Och ungdomarna ... när
klockan är halvvätta och vi slu-
tar så springer de ju inte häri-
från heller, vi får snarare fösa
ut dem. Det är här kompisarna
är. Det här är förfesten, eller
fritidsgården. →

På scenen finns nu merparten av de 90 musiker från 12 år och uppåt som är med i orkestern. Träblåsare, brass och en rejäl slagverkssektion. Andreas börjar med att välkomna de nya i orkestern, och lite information inför nästa konsert. När alla instrumentsektioner är stämda ska de spela Bruremarsj, ett stycke där en trumpet blir ensam i mitten. »Sedan slår jag 3, 4 och sedan startar vi vid A3, okej? Skriv gärna in det i noterna!« De unga musikererna hittar ställena, visar varann, och hänger med. Och det låter: mycket, proffsigt och fint.

UNGDOMSMUSIKKÅREN i Mjölby har funnits sedan 1956. Den är en egen förening, och samtidigt kulturskolans orkester, samarbetet är intimt.

– Ja, det kan bli lite luddigt i kanten, men vi sköter all undervisning, och de sköter läger, resor och konserter, berättar Tina Herrgårdh.

Hon är chef på Kultursko-

lan i Mjölby sedan snart 13 år. När hon började här som lärare 1987 hade musikskolan bara funnits i 15 år - Mjölby var sena, säger hon, men det berodde nog faktiskt åtminstone delvis på bygdens starka musikttradition: orkestrarna skolade helt enkelt sina musiker själva.

Den där starka traditionen har sina sidor: att kulturskolan har 40 drillelever beror förstås på musikåren, och är fantastiskt, men för en chef som jobbar för en jämnare könsfördelning är det lite svårt:

– De har ju bara haft kjolar till drilluniformerna, sedan 1956 ...

Traditionen är inte till för sig själv, den lever inte heller av sig själv, men Tina ser goda skäl att hålla liv i, och bygga vidare där de står: de kan ju

»Man kan göra på väldigt olika sätt i en kulturskola, jag tänker att det viktiga är att vi ger dem något som verkligen blir något, på riktigt. Att det blir riktigt bra.«

TINA HERRGÅRDH

orkestermusik, och vet att det ger sammanhang och musikalisk utveckling. Och orkestrarna är en del av en genomtänkt modell för kulturskolan.

– Vi har en trappa, den börjar i förskoleklasserna, där alla barn får träffa kulturskolan en gång i veckan, och sedan avslutas det året med en jättekonsert i ishallen, berättar Tina.

Det är ett lysande rekryteringstillfälle inför årskurs ett, då barnen kan välja ur kulturskolans utbud. Det finns barnkör, dans, drill, bild och form, men mest handlar det om musikverk-

stad, där alla under ett läsår får prova på många orkesterinstrument. I tvåan specialiserar man sig lite, i brass-, träblås- eller stråklek, och året efter det kan man börja vanlig instrumentundervisning.

– Sedan två år inleder vi den terminen med en orkesterskola på två dagar, så de ser vad en dirigent är, och en skala, och hur det funkade med noter.

Jo, de flesta vill spela i orkester direkt. Och noterna är i längden bra att ha, även om man i början spelar mest på gehör och utantill. I sexan ska man ju sedan kunna börja i musikkåren. Och på stråksidan finns en liknande uppbyggnad, med Stråkorkestern som mål när man går i sexan.

TRAPPAN GER RESULTAT: när man provar lite olika instrument väljer man lite olika också, säger Tina.

Det gör att det fungerar i orkestrarna. Men till piano är det kö.

– Ja, vi är lite styvnackade, vi

Mer pianoundervisning? Gärna, men inte på bekostnad av orkesterinstrumenten, säger Tina Herrgårdh, kulturskolechef i Mjölby.

Ingen kris för blåsinstrumenten i Mjölby – ungdomsmusikkåren är stor, den syns, och många vill vara med.

släpper inte efter för piano och sång, säger hon, och förklarar: de skulle gärna ha mer piano-undervisning, gärna bredda mer än så, inte minst för att öppna för fler. Men då får det bekostas av en budgetökning, och inte ske på bekostnad av blås, stråk och orkestrar.

Och så måste kanske inte allt ske i kulturskolan. Lär man sig musicera på trombon här så kan det vara en bra grund för att göra musik digitalt sedan.

– Man kan göra på väldigt olika sätt i en kulturskola, jag tänker att det viktiga är att vi ger dem något som verkligen blir något, på riktigt. Att det blir riktigt bra.

EN VIKTIG ANLEDNING att prioritera orkesterinstrumenten är att få till större tjänster. Nästan alla pedagoger här har heltid.

– Sedan gör det att vi har lite färre ämnen, vi har till exempel ingen sånglärare. Men hel-

tidstjänster gör att man trivs, tänker jag, och då blir man kvar säger Tina.

Med heltidstjänster och undervisning huvudsakligen i kulturskolans egna lokaler ses dessutom lärarna mycket, och kan jobba tillsammans, på riktigt.

– Det är en hemlighet bakom att det fungerar bra. Man kan ta upp frågor direkt, säger Tina, just när en lärare stuckit till henne en post-it-lapp →

med ett ärende till nästa personalmöte.

Kanske orkar man lite mer också. Stämrep på fredagseftermiddagarna, till exempel. Eller att överfylla undervisningsgrupperna lite – de gör det, för att många ska få plats. Olov Lindberg är lärare för trumpet och valthorn, han kom hit för att kulturskolan har storband, nu har han 26 trumpetelever. Ylva Jönssons klarinettelever är ännu fler, dessutom fortsätter många, säger hon. Kanske för att det hela tiden finns nya steg att ta.

UNGDOMSMUSIKKÅR och unga som väljer klarinett? Det är när-

mast onormalt, 2019. Men inte i Mjölby.

– Det är väl som att spela fotboll eller vadsomhelst, säger Jonathan Willén, basklarinettist.

Han och orkesterkamraten Adam Olofsson har varit med länge, de berättar om hur man växer in i orkestern, hur de färs-kare lär sig av de mer erfarna. Alla som spelat i orkester tre år och går i sexan får vara med, men det låter ändå bra. Riktigt bra.

– Vi var ju med i blåsmusik-SM i år, och fick silvermedalj, i vuxenklassen, säger Adam, påtagligt stolt.

Tävlingarna är bra verktyg, menar Andreas Niskala. De

ger skärpa och är roliga, precis som orkesterns konserter och resor. Sånt kan ligga bakom att de har vuxit de senaste åren, och så att de syns och spelar roll i Mjölby. Det gör andra delar av kulturskolan också, men ungdomsmusikkåren är liksom kulturskolans återkommande skyltfönster. Barn väljer instrument i trean och tänker på musikkåren, som de sett på valborg, första maj eller skolavslutningen, säger Andreas.

– Vi springer på nästan alla bollar vi kan. Barnen ser ju oss komma gåendes, och vi är en stor orkester. Där vill man gärna vara med. ■

Adam Olofsson och Jonathan Willén är stolta ungdomsmusikkårister, på slagverk respektive basklarinett.

Mjölby kulturskola

- Mjölby kommun i Östergötland har drygt 27 000 invånare.
- Musikskolan startades 1972, drevs till 2000 av ABF, på uppdrag av och med finansiering från kommunen. Blev kulturskola 2007, och är del av kultur- och fritidsförvaltningen.
- Ämnen: musikverkstan (åk 1), brass-, stråk- och träblåsläk (åk 2), drill, dans, bild & form, barnkör, sångensemble, digitalt musikskapande, popgrupp, musikterapi och ett drygt 20-tal instrument (brass, stråk och träblås, slagverk, piano, dragspel, gitarr, elbas).
- Projektet Højdarna, för elever som går i gymnasiet, erbjuder teorikurser, studiebesök, föreläsningar och masterclasses, för att ge utvecklingsmöjligheter också i tonåren.
- Musik har 84% av elevplatserna. Träblås är största instrumentgrupp. Kö till piano, slagverk och gitarr.
- Ca 520 deltagare, därutöver möter kulturskolan varje vecka ca 300 barn i förskoleklasser. 10,4% av kommunens 6-19-åringar deltar. 63 % tjejer, 37% killar – klar majoritet killar på brassinstrument.
- Avgift 350–800 kronor.
- 14 anställda inkl. chef och assistent. Ca 10 årsarbets-tjänster på 12 pedagoger.
- Stor orkesterverksamhet: 4 stråkorkestrar, en folkmusikgrupp, på blåssidan spelar 60 barn i orkestrar för elever i åk 3, 4 och 5, dessutom finns storband storband och Mjölby Ungdomsmusikkår, med ca 90 musiker och ca 40 drillare.
- Gör ca 150 evenemang/läsår, från klassrum till ishall.
- Samarbeten med bl a lokala orkestrar och länets övriga kulturskolor.
- All undervisning sker efter skoltid, fr a i kulturskolans egna lokaler. Dit är det 16 km från den ort i kommunen som ligger längst bort.
- Under hösten arrangerade kulturskolan en festivaldag för unga storbandsmusiker i Östergötland.

GÖTEBORGS
SYMFONIKER

Fördjupning och spets i praktiken

Kompetensutveckling och kollegialt lärande

Dagen bjuder på inspirerande forskningsresultat och handfast praktik. Vi inleder med ett gemensamt seminarium och fortsätter med instrumentspecifika workshops där erfarna pedagoger och talangutvecklare visar hur de gör.

Vi vänder oss till:

- TRÄBLÅSPEDAGOGER
- STRÅKPEDAGOGER
- BLECKBLÅSPEDAGOGER
- OCH ANDRA INTRESSERADE

Vi avslutar med tankesmedja och gemensam planering framåt med företrädare för NCM.

GÖTEBORGS KONSERTHUS, STENHAMMARSALEN, 7 JAN 2020 KL 11–16

För mer information och anmälan besök gso.se

Nationellt centrum för musiktalanger

MEDLEMMAR I NCM:

KUNGLIGA
FILHARMONIKERNA

— en del av Scenkonst Öst

berwaldhallen
sverigesradio

Vänersborgs kommun

MED STÖD AV:

KULTURRÅDET

Region Stockholm

region
västerbotten

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

Region
Östergötland

DET KOMPLETTA SYSTEM FÖR HELA KULTURSKOLAN

INNEHÅLLER ÄVEN KOMPLETT
LÄRPLATTFORM

Du behöver inget annat.

Boka din personliga
demo nu på
www.speedadmin.com